

INTERDISCIPLINÁRNE VZDELÁVANIE V RÁMCI KATEGÓRIE ODPAD: CIELE A PERSPEKTÍVY

INTERDISCIPLINARY EDUCATION IN THE WASTE CATEGORY: AIMS AND PERSPECTIVES

Melánia FESZTEROVÁ, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Slovenská republika

Spôsob prezentácie príspevku: on-line prezentace

Východiská: Procesom výchovy a vzdelávania nazývame vzájomnú interakciu medzi učiteľom a žiakom s cieľom vyvolania trvalých zmien v spôsobe myslenia žiaka. V procese výchovy a vzdelávania sa prekrývajú dva vzťahy: na strane žiaka-učenie sa, na strane učiteľa-vzdelávanie, vyučovanie (Sařata, 2010). Do hlavných cieľov výchovy a vzdelávania, ktoré má spoločenský charakter zaradujeme: zabezpečenie intelektuálneho rozvoja s pomocou oboznámenia sa so základmi vedy, rozvoj kognitívnych zručností a záujmov, tvorba vedeckého pohľadu na svet, implementácia do samoštúdia, oboznámenie sa so základmi produkcie a organizácie práce, získavanie manuálnych zručností spolu s intelektuálnymi vedomosťami (Sobczyk, 2003).

Ciele: Príspevok informuje o výsledkoch prieskumu, ktorý bol uskutočnený v školskom roku 2019/2020 v dvoch ročníkoch základnej školy. Cieľom prieskumu bolo zistiť postoje a názory respondentov k odpadom a ich separácii, ktoré vznikajú nielen v škole, ale aj v domácom prostredí. Úlohou bolo: analyzovať situáciu ohľadne vznikajúceho odpadu z pohľadu respondentov-žiakov; overiť si vedomostnú úroveň respondentov prednostne orientovaných na chemické zloženie odpadov a zistiť, či respondenti majú dostatočné vedomosti ohľadne triedenia odpadov nielen teoretické, ale aj prakticky na príkladoch. Vytvorený dotazník sa orientoval aj na výchovno-vzdelávacie aspekty uvedenej témy v školskej práci a vo vzťahu jeho aplikácie do praxe. Zámerom bolo doviesť respondentov k poznaniu o dôležitosti separácie odpadov s ohľadom na ochranu prírodných zdrojov.

Metódy: Výskumným nástrojom bol dotazníkový prieskum uskutočnený u respondentov 7. a 8. triedy. Prieskum bol pripravený formou dotazníka v elektronickej podobe ako súčasť e-learningového kurzu. Zúčastnilo sa ho 56 respondentov. Pred vyplňaním dotazníka boli respondenti oboznámení s akým cieľom bol dotazník pripravený, ako bude vyhodnocovaný a aká je jeho úloha. Dotazník, tvorilo 7 položiek, obsahujúcich kombináciu otvorených, poloopených a uzavretých položiek. Boli rozdelené do 3 častí: všeobecné (pohlavie, trieda), vedomostné a s aplikáciou do praxe.

Výsledky: Príprava a tvorba dotazníka v e-learningovom kurze nás viedla k tomu, aby sme poukázali na zdroje kontaminácie prírodného prostredia, aby sme upozornili na riziká a možné negatívne faktory, ktoré respondentov ohrozujú z hromadiaceho množstva odpadu. Našou snahou bolo zistiť, aké vedomosti majú respondenti o odpadoch, ich chemickom zložení a o možnostiach separácie. Súčasne sme otázkami v dotazníku chceli zdôrazniť význam šetrenia prírodných zdrojov, vlastnosti odpadu ako náhradnej suroviny a potrebu znižovať rastúce množstvo odpadov. Predovšetkým sme sa zamerali na motiváciu respondentov k potrebe separácie odpadov. Na základe vedomostí, ktoré respondenti majú sme chceli poukázať na ich možnosti pri starostlivosti a ochrane o prostredie a tým aj o vlastné zdravie.

Záver: Príspevok poukazuje na dôležitosť vzdelávania a jeho aplikáciu do praxe. Ide o využitie konkrétne nadobudnutých vedomostí a ich presah do praxe t.j. hľadanie cesty k ochrane prírody. Dotazníkom sme chceli získať údaje o vedomostiach respondentov, informácie, ktoré získali pozorovaním svojho okolia ako aj ich vlastné postoje a názory. Analýza výsledkov z dotazníka poskytuje možnosti ako môžeme rozvíjať vedomosti a vplývať na správanie respondentov. Formou dotazníka sme sa snažili respondentom ukázať aké sú dôležité vedomosti, ktoré nadobúdajú v škole na hodinách prírodovedných predmetov a aké majú využitie v praxi. Snažili sme sa orientovať správanie respondentov na ochranu environmentu na základe nadobudnutých vedomostí a vlastného poznania.

Literatúra:

Sařata, E. (2010): *Nauczanie problemowe w edukacji technicznej*. Radom: Politechnika Radomska, 159 s.
Sobczyk, W. (2003). *Teoretyczna i eksperymentalna analiza edukacji ekologicznej młodzieży*. Krakow: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 215 s.

Kontakt:

doc. Ing. Melánia Feszterová, PhD.

Katedra chémie, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Tr. A. Hlinku 1, 949 74 Nitra, Slovenská republika

E-mail: mfeszterova@ukf.sk